

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ

Διάρκεια εξέτασης: Δύο ώρες και τριάντα λεπτά (2:30)

ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α αντιστοιχεί με ένα (1) στοιχείο της στήλης Β. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τους αριθμούς της στήλης Α και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β περισεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Οκταβιανός Αύγουστος	α. Ενίσχυση δημοκρατικού πολιτεύματος
2. Αλέξανδρος	β. Ρωμαίος αυτοκράτορας
3. Περικλής	γ. Οικουμενικό κράτος
4. Ευαγόρας Α΄	δ. Επική ποίηση
5. Στασίος	ε. Γραμμική Β΄
	στ. Σαλαμίνα
	ζ. Σπάρτη

(5 x 2 μον. = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Η δραματική ποίηση αναπτύχθηκε κατά την Αρχαϊκή Εποχή.
- β. Η Προϊστορική Περίοδος κάθε λαού αρχίζει από το χρονικό σημείο που συναντάμε τα πρώτα γραπτά αναγνώσιμα μνημεία.
- γ. Κατά την εξέλιξη των πολιτευμάτων στον αρχαίο κόσμο, το ολιγαρχικό πολίτευμα εφαρμόστηκε πριν από το αριστοκρατικό.

- δ. Η διακόσμηση των αγγείων κατά τη Γεωμετρική Εποχή υπήρξε κυρίως ανθρωπόμορφη.
- ε. Η Κυπροσυλλαβική γραφή ήταν πολύ διαδεδομένη στην Κύπρο κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού.
- στ. Η πόλη του Κουρίου γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη κατά την Ρωμαϊκή Εποχή.
- ζ. Κατά τον Α΄ Αποικισμό υπήρξε μετακίνηση ελληνικών πληθυσμών προς τη Δύση.
- η. Ο Αντίγονος διεκδίκησε την Κύπρο κατά την Ελληνιστική Εποχή.
- θ. Ο Περικλής εισήγαγε στην αθηναϊκή δημοκρατία τον θεσμό των λειτουργιών.
- ι. Οι Καρχηδονιακοί Πόλεμοι έληξαν με τη ήττα των Καρχηδονίων.

(10 x 1 μον. = 10 μονάδες)

A3. Να ταξινομήσετε τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα κατά αύξουσα χρονολογικά σειρά, ξεκινώντας από την προγενέστερη και αριθμώντας τις από το 1 μέχρι το 5.

- α. Εκστρατεία Αλεξάνδρου
- β. Β΄ Ελληνικός Αποικισμός
- γ. Πελοποννησιακός Πόλεμος
- δ. Κάθοδος Δωριέων
- ε. Κατάληψη ελληνικού χώρου από τους Ρωμαίους

(5 x 2 μον. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

- α. Β΄ Ελληνικός Αποικισμός**
(ένα [1] αίτιο, δύο [2] περιοχές αποικιακής εξάπλωσης) (5 μονάδες)
- β. Ανταλκίδειος Ειρήνη**
(μέρη που συμφώνησαν, δύο [2] πρόνοιες) (5 μονάδες)
- γ. Συμπολιτείες**
(ορισμός, στόχος) (5 μονάδες)

B2. «Όταν ξέσπασε η Ιωνική Επανάσταση, οι Κύπριοι αποφάσισαν να συμμαχήσουν με τους Έλληνες και να επαναστατήσουν εναντίον των Περσών».

Να αναφέρετε δύο (2) λόγους που ώθησαν τους Κύπριους να επαναστατήσουν εναντίον των Περσών κατά την Κυπροαρχαϊκή Εποχή και δύο (2) συνέπειες της Κυπριακής Επανάστασης.

(10 μονάδες)

B3. «Η οργάνωση των Ελλήνων σε πόλεις-κράτη υπήρξε σπουδαία καινοτομία με μακροχρόνιες συνέπειες στην εξέλιξη του πολιτισμού».

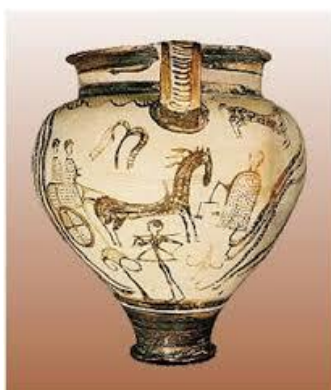
Να παρουσιάσετε τα συστατικά στοιχεία των πόλεων-κρατών από γεωγραφική και οργανωτική άποψη και να εξηγήσετε δύο (2) θετικές συνέπειες που είχε αυτός ο τρόπος οργάνωσης των Ελλήνων.

(10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

Γ1.

Αφού μελετήσετε τις πιο πάνω αναπαραστάσεις και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να αναφέρετε τρία (3) στοιχεία που αποδεικνύουν τη μυκηναϊκή επίδραση στη θρησκεία και την τέχνη της Κύπρου κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού αιτιολογώντας την απάντησή σας.

(9 μονάδες)

β. Να ονομάσετε τρεις πόλεις της Κύπρου κατά τη συγκεκριμένη εποχή, όπου υπάρχουν τεκμήρια των επιδράσεων αυτών.

(3 μονάδες)

Γ2.

Ο Ισοκράτης πίστευε ότι ένας νέος τύπος ηγεσίας ήταν απαραίτητος στον ελληνικό κόσμο. Οι ισχυρότερες πόλεις κράτη, Αθήνα, Σπάρτη και Θήβα, απέτυχαν να κερδίσουν αποδοχή ως ηγέτιδες ή να φέρουν κάποια σταθερότητα. Ήταν ίσως στα 368 π.Χ., όταν ο Ισοκράτης έστειλε ένα γράμμα στο Διονύσιο, τύραννο των Συρακουσών, για να γίνει ο σωτήρας των ελληνικών πόλεων-κρατών, ηγούμενος μιας εκστρατείας των Περσών». Αυτό που επιζητούσε ήταν ικανή ηγεσία από έναν άνδρα που ήταν σε θέση να ενώσει τα ελληνικά κράτη και αρκετά δυνατό, ώστε να γίνει η αιχμή του δόρατος μιας ενωτικής συμμαχίας

G.L. Hammond, *Φίλιππος ο Μακεδών*, Θεσσαλονίκη 2007, σ. 136 (διασκευή)

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Σε ποια ένωση αναφέρεται το πιο πάνω κείμενο, ποιος ήταν ο κύριος υποστηρικτής της και τι υποστήριζε;

(4 μονάδες)

β. Στο πλαίσιο της υλοποίησης της ένωσης αυτής, εντάσσεται το συνέδριο της Κορίνθου που πραγματοποιήθηκε το 337 π.Χ. Να αναφέρετε ποιος το συγκαλεί, ποιοι συμμετέχουν και ποιες αποφάσεις λαμβάνονται.

(8 μονάδες)

Γ3.

Η ισχυρή αύξηση του πληθυσμού στο ελληνικό ηπειρωτικό έδαφος, ιδίως των Δωριέων, αλλά και των υπολοίπων φυλών, άρχισε σύντομα να κάνει στενό το χώρο. Εκτός όμως από τον υπερπληθυσμό και οι βαθιές κοινωνικές αντιθέσεις που πρέπει να συμπεράναμε ότι υπήρχαν, ανάγκασαν πολλές χιλιάδες Ελλήνων να εγκαταλείψουν την πατρίδα. Η ανάγκη για την εύρεση νέων εδαφών προς εγκατάσταση δίνει, γύρω στα μέσα του 8ου π.Χ. αιώνα, αποφασιστική ώθηση στο δεύτερο μεγάλο ελληνικό αποικισμό.[...]

H. Bengtson, *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας*, Αθήνα 1991, σ. 64

Αφού μελετήσετε με προσοχή το πιο πάνω παράθεμα, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να εντοπίσετε τα δύο (2) αίτια του Β' Ελληνικού Αποικισμού που αναφέρονται στο παράθεμα.

(4 μονάδες)

β. Να αναφέρετε ένα (1) ακόμα παράδειγμα μετακίνησης πληθυσμών από οποιαδήποτε ιστορική περίοδο και να ονομάσετε δύο (2) ομοιότητες με τον Β' Ελληνικό Αποικισμό.

(7 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Αντιστοίχιση των ερωτημάτων με τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

A1.

Ενότητα: Το Ρωμαϊκό Κράτος (8ος αιώνας π.Χ. – 4ος αιώνας μ.Χ.)

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τους λόγους ανάπτυξης του Ρωμαϊκού Κράτους και να περιγράψουν συνοπτικά τη σταδιακή εξέλιξή του σε Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

Ενότητα: Ο Μ. Αλέξανδρος

Δ.Ε.2: Να περιγράψουν και να αξιολογούν το στρατιωτικό, πολιτικό, οικονομικό και πολιτιστικό έργο του Αλεξάνδρου.

Ενότητα: Η διαμόρφωση του πολιτεύματος της Αθήνας και η ακμή της αθηναϊκής δημοκρατίας

Δ.Ε. 2: Να περιγράψουν τα βασικά χαρακτηριστικά της πολιτικής του Περικλή.

Ενότητα: Κυπροκλασική Εποχή (475 – 325 π.Χ.): Ο Ευαγόρας Α΄

Δ.Ε. 1: Να περιγράψουν και να αξιολογούν το πολιτικό και πολιτιστικό έργο του Ευαγόρα Α΄.

Ενότητα: Ο πολιτισμός της Κυπροαρχαϊκής Εποχής – Σαλαμίνα

Δ.Ε. 1: Να περιγράψουν τα βασικά χαρακτηριστικά της κυπροαρχαϊκής τέχνης και να διακρίνουν τις επιδράσεις των άλλων πολιτισμών.

A2.

Ενότητα: Ο πολιτισμός της Κλασικής και Κυπροκλασικής Εποχής

Δ.Ε. 2: Να σχολιάζουν τη σημασία των επιστημονικών επιτευγμάτων της κλασικής περιόδου.

Ενότητα: Εισαγωγή στην Αρχαία Ιστορία

Δ.Ε. 3: Να επισημαίνουν βασικούς τομείς ενασχόλησης της ιστορίας και τις ιστορικές περιόδους της Αρχαίας Ιστορίας.

Ενότητα: Η ανάδυση των ελληνικών πόλεων-κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων.

Δ.Ε. 4: Να περιγράψουν συνοπτικά την εξέλιξη των πολιτευμάτων στην αρχαία Ελλάδα.

Ενότητα: Ο πολιτισμός της γεωμετρικής εποχής στην Ελλάδα και την Κύπρο

Δ.Ε. 1: Να κατανοούν όρους/ έννοιες που σχετίζονται με τη Γεωμετρική Εποχή.

Ενότητα: Η Εποχή του Χαλκού στην Κύπρο (2500-1050 π.Χ.)

Δ.Ε. 3: Να προσδιορίζουν τις επιδράσεις του μινωικού και μυκηναϊκού πολιτισμού στην Κύπρο.

Ενότητα: Ο Πολιτισμός στην Κύπρο κατά τη Ρωμαϊκή Εποχή

Δ.Ε. 2: Να τεκμηριώνουν τη μεγάλη πολιτιστική ανάπτυξη στην Κύπρο κατά τη Ρωμαϊκή Εποχή και τη θέση της στον χριστιανικό κόσμο.

Ενότητα: Ο Α΄ Ελληνικός Αποικισμός

Δ.Ε. 2: Να σχολιάζουν τα αίτια και τις συνέπειες των φυλετικών μεταναστεύσεων και να εντοπίζουν στον χάρτη τους νέους χώρους εγκατάστασης των ελληνικών φύλων (Α΄ Ελληνικός Αποικισμός).

Ενότητα: Τα ελληνιστικά βασίλεια και η ρωμαϊκή κατάκτηση του ελληνικού κόσμου

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τα ελληνιστικά βασίλεια/ κράτη και να τα εντοπίζουν στον χάρτη.

Ενότητα: Η διαμόρφωση του πολιτεύματος της Αθήνας και η ακμή της αθηναϊκής δημοκρατίας

Δ.Ε. 2: Να περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά της πολιτικής του Περικλή.

Ενότητα: Το Ρωμαϊκό Κράτος (8ος αιώνας π.Χ. – 4ος αιώνας μ.Χ.)

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τους λόγους ανάπτυξης του Ρωμαϊκού Κράτους και να περιγράφουν συνοπτικά τη σταδιακή εξέλιξή του σε Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

A3.

Ενότητες: Ο Μ. Αλέξανδρος, ο Β΄ Ελληνικός Αποικισμός, ο Πελοποννησιακός Πόλεμος, Ο πολιτισμός της Γεωμετρικής Εποχής στην Ελλάδα και την Κύπρο, Η Ρωμαϊκή Εποχή στην Κύπρο (58 π.Χ. – μέσα 4ου αι. μ.Χ.)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

B1.

α. Ενότητα: Ο Β΄ Ελληνικός Αποικισμός

Δ.Ε. 5: Να σχολιάζουν τα αίτια της αποικιακής εξάπλωσης των Ελλήνων στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο (Β΄ Ελληνικός Αποικισμός).

Ενότητα: Η κρίση της πόλης-κράτους

Δ.Ε. 1: Να περιγράφουν συνοπτικά και να αιτιολογούν τις απόπειρες της Σπάρτης και της Θήβας για ηγεμονία στην Ελλάδα.

Ενότητα: Τα ελληνιστικά βασίλεια και η ρωμαϊκή κατάκτηση του ελληνικού κόσμου

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τα ελληνιστικά βασίλεια/ κράτη και να τα εντοπίζουν στον χάρτη.

β. Ενότητα: Κυπροαρχαϊκή Εποχή (750 – 475 π.Χ.): Ο Ονήσιλος

Δ.Ε. 3: Να αναφέρουν και να σχολιάζουν τα αίτια και την αφορμή της επανάστασης του Ονήσιλου κατά των Περσών.

Δ.Ε. 4: Να αποτιμούν τις συνέπειες της αποτυχίας της κυπριακής επανάστασης.

γ. Ενότητα: Η ανάδυση των ελληνικών πόλεων-κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων, Περσικοί Πόλεμοι

Δ.Ε. 1: Να περιγράφουν τον θεσμό της πόλης-κράτους και να τεκμηριώνουν τη σημασία του στην ανάπτυξη του ελληνικού κόσμου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Γ1.

Ενότητα: Η Ύστερη Εποχή του Χαλκού στην Κύπρο (2500-1050 π.Χ.)

Δ.Ε. 3: Να προσδιορίζουν τις επιδράσεις του μινωικού και μυκηναϊκού πολιτισμού στην Κύπρο.

Γ2.

Ενότητα: Η άνοδος της Μακεδονίας

Δ.Ε. 1: Να σχολιάζουν τη συμβολή του Φιλίππου Β΄ στην ανάπτυξη του κράτους της Μακεδονίας και της κατάργησης της πόλης-κράτους.

Γ3.

Ενότητα: Η ανάδυση των ελληνικών πόλεων-κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων, Περσικοί Πόλεμοι

Δ.Ε. 3: Να εντοπίζουν στον χάρτη τους χώρους εξάπλωσης των Ελλήνων με αναφορές στα διαχρονικά αίτια μετακίνησης πληθυσμών.